

Satyam, Shivam, Sundaram #7 vraag 1

De mind: een mooie dienaar, een gevaarlijke meester.

10 november 1987 in het Chuang Tzu Auditorium.

Vraag 1

Geliefde osho,

Hoe leidt gadeslaan naar geen mind? Ik ben steeds meer in staat mijn lichaam gade te slaan, mijn gedachten en gevoelens en dit voelt zo goed. Maar ogenblikken van geen gedachten komen maar heel zelden. Als ik u hoor zeggen dat "meditatie is getuige zijn" voel ik dat ik dat begrijp. Maar als u spreekt van geen mind klinkt dat helemaal niet zo eenvoudig. Zou u alstublieft commentaar willen geven?

Prem Anubuddha, meditatie beslaat een erg lange pelgrimstocht. Als ik zeg "meditatie is getuige zijn", is dit het begin van meditatie. En als ik zeg "meditatie is geen mind," betreft dit de voltooiing van de pelgrimstocht. Getuige zijn is het begin, geen mind is de vervulling, getuige zijn is de methode om geen mind te bereiken. Natuurlijk zul je voelen dat getuige zijn makkelijker is. Het is dicht bij je.

Maar getuige zijn is slechts als het zaad, en dan is er een lange periode van wachten. Niet alleen wachten, maar vertrouwen dat dit zaad zal gaan uitlopen, dat het een struik zal worden, dat op een dag de lente zal komen en de struik bloemen zal hebben. Geen mind is de laatste fase van bloei.

Het zaaïen van het zaad is natuurlijk heel makkelijk; het is in jouw handen. Maar bloemen brengen gaat jou te boven. Je kunt de hele grond klaarmaken, maar de bloemen zullen uit zichzelf komen; je kunt hen niet forceren te komen. De lente is boven jouw bereik – maar als jouw voorbereiding perfect is, komt de lente; dat is absoluut gegarandeerd.

Het is perfect goed, de manier waarop je voortgaat. Getuige zijn is het pad en jij begint zo nu en dan een ogenblik zonder gedachten te voelen. Dit zijn de glimpen van geen mind... maar slechts voor een ogenblik.

Onthoudt een fundamentele wet: dat wat voor een enkel ogenblik kan bestaan kan ook eeuwig worden. Jou zijn geen twee momenten tegelijk gegeven, maar altijd een moment. En als je een moment kunt omzetten tot een gedachteloze staat, leer je het geheim. Dan is er geen hindernis, geen reden waarom je niet het tweede moment kan veranderen, dat ook alleen komt, met hetzelfde potentieel en dezelfde capaciteit.

Als je het geheim kent, heb je de meester sleutel die elk moment kan openen voor een glimp van geen mind. Geen mind is het uiteindelijk stadium, als de mind voorgoed verdwijnt en de gedachteloze ruimte jou intrinsieke realiteit wordt. Als deze paar glimpen komen, tonen ze dat je op het juiste pad bent en dat je de juiste methode gebruikt.

Maar wees niet ongeduldig. De existentie vraagt enorm geduld. De uiteindelijke mysteriën worden alleen geopend voor hen die een enorm geduld hebben.

Ik word herinnerd...

In het oude Tibet was het gebruikelijk, respectabel, dat elke familie bij zou dragen aan het grote experiment van het zich ontwikkelende bewustzijn. Dus het eerste kind van elke familie werd aan de kloosters gegeven om in meditatie getraind te worden. Misschien heeft geen ander land zo'n uitgebreid experiment in bewustzijn gedaan.

De vernietiging van Tibet door de handen van het communistische China is een van de grootste rampen die de mensheid kon overkomen. Het is niet slechts een kwestie van een klein land, het is een kwestie van een groot experiment dat al eeuwenlang doorging in Tibet.

Het eerste kind werd gegeven aan de kloosters als het nog erg klein was, vijf of hoogstens zes jaar oud. Maar Tibet wist dat kinderen getuige zijn beter kunnen leren dan volwassenen. De volwassenen zijn reeds uitermate beschadigd. Het kind is onschuldig en de lei van zijn mind nog helemaal leeg, hem leegheid leren is absoluut makkelijk.

Maar het binnengaan van een kind in een klooster was erg moeilijk, zeker voor een klein kind. Ik word herinnerd aan een incident... ik vertel er je slechts een; er zullen honderden incidenten als deze geweest zijn. Het kan niet anders geweest zijn.

Een klein kind, zes jaar oud, gaat weg. Zijn moeder huilt, want het leven in een klooster zal voor een klein kind zo zwaar zijn. De vader zegt het kind. "Kijk niet om. Het is een kwestie van onze familie eer. Zelfs niet een keer heeft een kind in de hele geschiedenis van onze familie ooit omgekeken. Wat ook de test is die wordt gegeven voor het binnengaan in het klooster – zelfs als je leven op het spel staat, kijk niet om. Denk niet aan mij of je moeder en haar tranen. We sturen je voor het ultieme experiment in menselijk bewustzijn met grote vreugde, ofschoon de scheiding pijnlijk is. Maar we weten dat je voor alle testen zult slagen, je bent ons bloed, en natuurlijk zul je de waardigheid van jouw familie bewaren."

Het kleine kind rijdt op het paard met een bediende ernaast op een ander paard. Een enorm verlangen komt in hem op als de weg van richting verandert, om nog even naar het familiehuis te kijken, de tuin. De vader moet er staan, de moeder zal huilen... maar hij herinnert dat de vader heeft gezegd, "Kijk niet om."

En hij kijkt niet om. Met tranen in zijn ogen, draait hij mee met de weg. Nu kan hij zijn huis niet meer zien en je weet nooit hoe lang het zal nemen – misschien heel veel jaren – voordat hij in staat zal zijn vader en moeder en zijn familie weer te zien.

Hij bereikt het klooster. Bij de poort van het klooster ontmoet hij de abt, die hem vol gratie ontvangt, alsof hij een volwassene is, buigt hij voor hem als hij voor de abt buigt. En de abt zegt, "Jouw eerste test zal zijn buiten de poort te zitten met gesloten ogen, onbeweeglijk, totdat je binnen geroepen wordt.

Het kleine kind zit bij de poort, buiten de poort met gesloten ogen. Uren gaan voorbij... en hij kan zelfs niet bewegen. Er zitten vliegen op zijn gezicht, maar hij kan hen niet wegdoen. Het is een kwestie van waardigheid die de abt hem betoond heeft. Hij denkt niet meer als een kind, zo gerespecteerd, hij heeft de wens van zijn familie te vervullen en de verwachtingen van de abt.

De hele dag gaat voorbij, en zelfs andere monniken van het klooster beginnen met het kind mee te voelen. Hongerig, dorstig... hij wacht eenvoudig. Ze beginnen te voelen dat het kind klein is, maar een grote moed en lef heeft.

Uiteindelijk, tegen de tijd dat de zon ondergaat, de hele dag is voorbij, komt de abt en neemt het kind mee naar binnen. Hij zegt, "Je hebt de eerste test doorstaan, maar er staan je nog veel meer pieken te wachten. Ik respecteer jouw geduld, terwijl je nog zo jong bent. Je bleef onbeweeglijk, je deed je ogen niet open. Je verloor de moed niet, je vertrouwde dat als de tijd daar is je binnen geroepen zou worden."

En dan jaren van training en getuige zijn. Het kind werd alleen toegestaan zijn ouders weer te zien nadat er misschien tien, twintig jaar waren verstreken. Maar het criterium was, dat totdat hij geen mind ervaart, hem niet toegestaan kan worden zijn ouders te zien. Als hij eenmaal geen mind bereikt, dan kan hij terug in de wereld. Nu is er geen probleem.

Als een mens eenmaal in de staat van geen mind is, kan niets hem van zijn wezen afleiden. Er is geen macht sterker dan de macht van geen mind. Geen kwaad kan zo iemand worden

aangedaan. Geen gehechtheid, geen hebzucht, geen jaloezie, geen boosheid, niets kan in hem opkomen. Geen mind is absoluut een zuiver luchtruim zonder enige wolken.

Anubuddha, je zegt "Hoe leidt gadeslaan naar geen mind?"

Er is een intrinsieke wet: gedachten hebben geen eigen leven. Ze zijn parasieten, ze leven op jouw identificatie met hen. Als jij zegt, "Ik ben boos," stort jij levensenergie in boosheid, omdat jij geïdentificeerd bent met de boosheid.

Maar als je zegt, "Ik sla gade dat boosheid plotseling verschijnt op het scherm van de mind binnenin mij" geef je niet meer enig leven, enige fut, enige energie aan boosheid. Je zult in staat zijn te zien dat vanwege je niet geïdentificeerd zijn de boosheid absoluut impotent is, geen impact op je heeft, je niet verandert, je niet raakt. Ze is absoluut hol en dood. Het zal voorbijgaan en het zal de lucht schoon en het scherm van de mind leeg laten.

Langzaam begin je uit je gedachten te komen. Dat is het hele proces van getuige zijn en gadeslaan. Met andere woorden – George Gurdjieff noemde het geen identificatie – jij bent niet meer geïdentificeerd met jouw gedachten. Je staat eenvoudig afzijdig en apart – onverschillig, alsof ze iemand anders gedachten betreffen.

Gadeslaan heeft een zekere afstand nodig. Als je geïdentificeerd bent, is er geen afstand, ze zijn te dichtbij. Het is alsof je de spiegel te dicht bij je ogen houdt: je kunt je gezicht niet zien. Een bepaalde afstand is nodig; slechts dan kun je jouw gezicht in de spiegel zien.

Als gedachten te dicht bij je zijn, kun je ze niet gadeslaan. Je wordt geïmponeerd en gekleurd door jouw gedachten: boosheid maakt jou boos, hebzucht maakt je hebzuchtig, lust maakt je wellustig, omdat er helemaal geen afstand is. Ze zijn zo dichtbij dat je wel moet denken dat jij en jouw gedachten een zijn.

Gadeslaan vernietigt deze eenheid en creëert een scheiding. Hoe meer je gadeslaat des te groter de afstand. Hoe groter de afstand des te minder energie jouw gedachten van jou krijgen. En ze hebben geen enkele andere bron van energie. Spoedig beginnen ze af te sterven, te verdwijnen. In deze verdwijnende ogenblikken zul je de eerste glimpen hebben van geen mind.

Dat is wat jij ervaart. Je zegt, "Ik ben steeds meer in staat mijn lichaam gade te slaan, mijn gedachten en gevoelens, en dit voelt zo goed." Dit is slechts het begin. Zelfs het begin is enorm mooi – gewoon om op het juiste pad te zijn, zelfs zonder een enkele stap te nemen, zal je een enorme vreugde geven, zomaar.

En als je eenmaal op het juiste pad bent, zullen jouw gelukzaligheid, jouw mooie ervaringen steeds meer intens worden, steeds ruimer, met nieuwe nuances, met nieuwe bloemen, met nieuwe geuren.

Je zegt, "Maar ogenblikken van geen gedachten zijn er slechts een enkele keer." Het is een grote prestatie, want mensen kennen zelfs niet een enkel interval. Hun gedachten hebben altijd spitsuur, gedachte na gedachte, bumper tegen bumper, gaat de rij voort, of je nu wakker bent of slaapt. Wat je dromen noemt zijn niets anders dan gedachten, maar gedachten in de vorm van beelden... want de onbewuste mind kent geen alfabetische taal. Er is geen school, geen trainingsinstituut die het onbewuste taal leert.

Het onbewuste is erg primitief, het is net als een klein kind. Heb je naar de boeken gekeken van jouw kleine kinderen. Als je het kind iets wilt leren, moet je eerst een grote tekening maken. Dus zie je, in kinderboeken, afbeeldingen, kleurige afbeeldingen met erg weinig erbij geschreven. Het kind is meer geïnteresseerd in de afbeeldingen. Hij is primitief, hij verstaat de taal van beelden. Langzaam maak je de afbeeldingen met de taal verbonden – als hij ooit een mango ziet weet hij, "Het is een mango." En hij begint te leren dat onder het beeld van de mango een bepaald woord is wat hem beschrijft. Zijn belangstelling is in de mango,

maar het woord 'mango' wordt er mee verbonden. Als het kind opgroeit, worden de beelden kleiner en komt er meer taal. Tegen de tijd dat hij naar de universiteit gaat, zullen de afbeeldingen verdwenen zijn uit het boek, alleen taal blijft over.

Overigens herinnert het mij je te vertellen dat televisie de mensheid terug heeft gebracht naar een primitieve fase, want mensen kijken weer naar beelden. Er is een gevaar voor de toekomst – het is reeds duidelijk dat mensen zijn gestopt met het lezen van grote literatuur. Wie maakt zich nog druk om te lezen, als je de film op televisie kunt zien? Dit is een gevaarlijk verschijnsel, want er zijn dingen die niet in beelden gereproduceerd kunnen worden. Grote literatuur kan slechts gedeeltelijk in beelden overgebracht worden. Het gevaar is dat mensen de taal en haar schoonheid en haar magie beginnen te vergeten, en ze opnieuw primitief zullen worden, naar televisie kijkend.

Nu kijkt de doorsnee-Amerikaan zeven-en-een-half uur televisie per dag... je kunt niet van hem verwachten dat hij Shakespeare, Kalidas, Rabindranath Tagore, Herman Hesse of Martin Buber of Jean Paul Sartre leest. Hoe groter de literatuur, des te kleiner de mogelijkheid om haar in beelden te vatten.

Afbeeldingen zijn kleurig, opwindend, makkelijk, maar niet te vergelijken met taal. De toekomst moet voor veel dingen beschermd worden. Computers kunnen vernietigen, kunnen het geheugensysteem van de mens vernietigen, want er zal geen behoefte zijn – je kunt een kleine computer met de grootte van een pakje sigaretten in je zak dragen. Het bevat alles wat je ooit nodig hebt te weten. Nu is het niet nodig om je eigen geheugen te hebben, druk gewoon op een knop en de computer is bereid jou elke informatie te geven die je nodig hebt.

De computer kan het hele geheugensysteem van de mensheid vernietigen wat zich eeuwenlang met grote moeilijkheden heeft ontwikkeld. Televisie kan al de grote literatuur wegnemen, en de mogelijkheid wegnemen dat mensen als Shelley en Byron opnieuw in de wereld worden geboren. Ze zijn grote uitvindingen, maar niemand heeft naar de implicaties gekeken. Ze zullen de hele mensheid tot achterlijkheid terugbrengen.

Anubuddha, wat jij voelt is een grote aanduiding dat je op het juiste pad bent. Het is altijd een vraag voor de zoekende of hij in de juiste richting gaat of niet. Er is geen waarborg, geen zekerheid, geen garantie. Al de dimensies zijn open; hoe ga je het juiste kiezen?

Dit zijn de wegen en criteria van hoe je moet kiezen. Als je op een bepaald pad bent, een bepaalde methode volgt en het brengt je vreugde, meer gevoeligheid, meer alertheid en het geeft een gevoel van enorm welzijn – is dit het enige criterium dat jij op het juiste pad bent. Als je meer ellendig wordt, bozer, meer egoïstisch, meer hebzuchtig, meer wellustig – zijn dit de aanduidingen dat je op een verkeerd pad bezig bent.

Op het juiste pad zal jouw gelukzaligheid elke dag steeds meer groeien, en jouw ervaringen van mooie gevoelens zullen ontzaglijk psychedelisch worden, meer kleurig—kleuren die je nooit in de wereld hebt gezien, geuren die je nooit in de wereld hebt ervaren. Dan kun je op het pad voortgaan zonder enige angst dat je verkeerd kunt gaan.

Deze innerlijke ervaringen zullen je altijd op het juiste pad houden. Onthoudt gewoon dat als ze groeien, dit betekent dat jij voortgaat. Nu heb je een paar ogenblikken van gedachteloos zijn...

Het is geen eenvoudige verworvenheid, het is een grote prestatie, want in hun hele leven kennen mensen niet eens een enkel moment dat er geen gedachten zijn.

Deze openingen zullen groeien.

Als je steeds meer gecentreerd raakt, steeds meer alert, zullen deze tussenruimten groter gaan worden. En de dag is niet ver weg – als je voortgaat zonder terug te kijken, zonder in de

fout te gaat – als je zo steeds zo doorgaat, is de dag niet ver weg dat je voor de eerste keer zult voelen dat de ruimte zo groot is geworden dat uren voorbijgaan en er zelfs niet een gedachte opkomt. Nu heb je grotere ervaringen van geen mind.

De ultieme prestatie is als je vierentwintig uur per dag omgeven bent door geen mind.

Dat betekent niet dat je de mind niet kunt gebruiken, dat is een misvatting die voorgesteld wordt door hen die niets omtrent geen mind weten. Geen mind houdt niet in dat je de mind niet kunt gebruiken, het betekent eenvoudig dat de mind jou niet kan gebruiken.

Geen mind betekent niet dat de mind vernietigd is. Geen mind betekent eenvoudig dat de mind opzijgezet is. Je kunt het in actie brengen elk moment als je moet communiceren met de wereld. Het zal jouw dienaar zijn. Op dit moment is het je meester. Zelfs als je alleen zit gaat het door met ouwehoeren – en je kunt niets doen, je bent uiterst hulpeloos.

Geen mind betekent eenvoudig dat de mind op zijn juiste plek is gezet. Als een dienaar is het een groot instrument; als een meester is het echt betreuenswaardig. Het is gevaarlijk. Het zal je hele leven vernietigen. Mind is slechts een medium voor als je wenst te communiceren met anderen. Maar als je alleen bent, is er geen behoefte aan de mind. Dus wanneer ook je het wenst te gebruiken, kun je het gebruiken.

En onthoudt nog een ding: als de mind urenlang stil is, wordt het fris, jong, meer creatief, meer gevoelig, verjongd door de rust.

Gewoonlijk begint de mind van de mens ergens omtrent het derde of vierde levensjaar, en gaat dan zeventig, tachtig jaar door zonder ooit een vakantiedag. Natuurlijk kunnen ze niet erg creatief zijn. Ze zijn uitermate vermoeid – en vermoeid door de rommel. Miljoenen mensen in de wereld leven zonder enige creativiteit. Creativiteit is een van de meest zalige ervaringen. Maar hun mind is zo vermoeid... ze zijn niet in staat tot overvloedige energie. De mens van geen mind houdt de mind in rust, vol energie, onmetelijk gevoelig, bereid in actie te komen op het moment het wordt verzocht. Het is niet toevallig dat de woorden van mensen die geen mind hebben ervaren, een magie van zichzelf beginnen te hebben. Het heeft enorme spontaniteit en de frisheid van de dauwdruppel in de vroege ochtend voor de zon opkomt. En de mind is van de natuur het meest ontwikkelde medium van expressie en creativiteit.

Dus de meditatieve mens – of met andere woorden, de mens van geen mind – verandert zelfs zijn proza in poëzie. Zonder enige inspanning worden zijn woorden zo vol autoriteit dat ze geen argumenten nodig hebben. Ze worden hun eigen argumenten. De kracht die ze dragen wordt een vanzelfsprekende waarheid. Er is geen behoefte aan enige andere ondersteuning van logica of van de geschriften. De woorden van een man van geen mind hebben een intrinsieke zekerheid van zichzelf. Als je bereid bent te ontvangen en luisteren, zul je het in je hart voelen.

De vanzelfsprekende waarheid.

Kijk naar de vroegere tijd: Gautama Boeddha is nooit tegengesproken door enige van zijn discipelen; noch Mahavira, noch Mozes, noch Jezus. Er was iets alleen al in hun woorden, al in hun tegenwoordigheid wat je overtuigde. Zonder enige poging om je te veranderen, onderging je een verandering. Geen van de grote meesters zijn missionarissen geweest, ze hebben nooit geprobeerd iemand te bekeren, maar ze hebben miljoenen bekeerd.

Het is een wonder – maar het wonder bestaat uit een uitgeruste mind, een mind die altijd vol is van energie en slechts een enkele keer gebruikt wordt.

Als ik tot jullie spreek, moet ik de mind gebruiken. Als ik in mijn kamer zit, bijna de hele dag, vergeet ik alles betreffende de mind. Ik ben zuiver stilte... en intussen rust de mind. Als ik

tegen jullie spreek, zijn dat de enige ogenblikken dat ik de mind gebruik. Als ik alleen ben, ben ik volkomen alleen, en er is geen behoefte om de mind te gebruiken.

Anubuddha, je zegt, "Als ik u hoor zeggen 'Meditatie is getuige zijn,' voel ik dat ik dat begrijp. Maar als u spreekt van geen – mind, klinkt dat helemaal niet makkelijk."

Hoe kan het makkelijk klinken? – want het is jouw toekomstige mogelijkheid. Je bent met meditatie begonnen; ze kan in de beginfase zijn, maar je hebt een bepaalde ervaring ervan die maakt dat je mij begrijpt. Maar als je meditatie kunt begrijpen, maak je dan helemaal geen zorgen.

Meditatie leidt je zeker naar geen mind, net zoals elke rivier naar de oceaan beweegt zonder kaarten, zonder enige gidsen. Elke rivier zonder uitzondering bereikt uiteindelijk de oceaan. Elke meditatie, zonder uitzondering bereikt uiteindelijk de staat van geen mind.

Maar natuurlijk, als de Ganges in de Himalaya zwerft in de bergen en dalen, heeft ze geen idee wat de oceaan is, ze kan het bestaan van de oceaan niet bevatten – maar ze beweegt zich naar de oceaan, omdat water de intrinsieke capaciteit heeft altijd de laagste plaats te vinden. En de oceanen zijn de laagste plaatsen... dus rivieren worden geboren op de pieken van de Himalaya en beginnen onmiddellijk naar lagere gebieden te bewegen, en uiteindelijk moeten ze wel de oceaan vinden.

Precies het omgekeerde is het proces van meditatie: ze beweegt omhoog naar de hogere pieken, en de ultieme piek is geen mind. Geen mind is een eenvoudig woord, maar het betekent exact verlichting, bevrijding, vrijheid van alle gebondenheid, de ervaring van eeuwigheid en onsterfelijkheid.

Dit zijn grote woorden en ik wil je niet afschrikken, dus gebruik ik een eenvoudig woord, geen mind. Je kent de mind... je kunt je een staat voorstellen als de mind niet zal functioneren.

Als eenmaal de mind niet functioneert, word je een deel van de mind van de kosmos, de universele mind. Als je deel bent van de universele mind functioneert jouw individuele mind als een prachtige dienaar. Het heeft de meester erkend, en het brengt nieuws van de universele mind naar hen die nog geketend zijn aan de individuele mind.

Als ik tot jullie spreek, is het in feite het universum wat mij gebruikt. Mijn woorden zijn niet mijn woorden; ze behoren aan de universele waarheid. Dat is hun macht, dat is hun charisma, dat is hun magie.